

Edebiyatımızda Dinin İzleri

Tasavvuf Edebiyatı: Türkler'in İslâmiyet'i kabulünden sonra tasavvufun etkisiyle birçok eser kaleme alınmıştır. Türk edebiyatının divan ve halk edebiyatıyla birlikte üç ana kolundan biri olan tekke edebiyatına teşekkülünden günümüze kadar tasavvufun yanında dinî bilgiler de içerdiğinden "dinî-tasavvufî edebiyat", tasavvuf ana konuyu oluşturduğundan "tasavvuf edebiyatı", eserler tekke çevresinde yazıldığından "tekke edebiyatı" da denir. Bu edebiyat türünde yazılan eserler genelde Allah sevgisi, her şeyin Allah için sevilmesi, insanın değeri ve güzel ahlaklı olmanın yüceliği konularını ele alır.

Münacaat: Allah'a yalvarma ve duayı konu edinen eserler.

Naat: Hz. Peygamber'e övgü için yazılmış eserler.

Mevlit: Hz. Peygamber'in doğumunu konu alan eserler. Mevlit, denilince akla gelen eserlerin başında Süleyman Çelebi'nin Vesiletü'n-Necat adlı eseri gelmektedir. Mevlit, ayrıca bazı özel zamanlarda yapılan programlara verilen addır. Mevlit okutmak şeklinde adlandırılan bu programlar doğum, ölüm, sünnet, düğün gibi bazı özel zamanlarda gerçekleştirilir. Peygamberimiz zamanında örneği yoktur. Sonraki zamanlarda tören halini almıştır.

Peygamberimizin Özdeyiş Olarak Kullanılan Sözleri

Beşikten mezara kadar ilim öğrenin.
İlim Çin'de de olsa gidip alın.
Çalışmak ibadettir.

İslam Tarihinde yaşanmış bir olayla ilgili şöyle bir hikaye bulunmaktadır:

Hz. Ebubekir'in halifeliği sırasında Medine'de büyük bir kıtlık olmuş, halk buğday bulamaz hale gelmişti. O sıralarda Hz. Osman'ın kısa zaman önce Şam'a gönderdiği ticaret kafilesi çok miktarda buğdayla Medine'ye yaklaşmaktaydı. Tüccarlar Hz. Osman'ın kapısını aşındırmış, buğdayı kendilerine satması için değerinden kat kat fazla ücret teklif ediyorlardı. Ancak her seferinde teklifleri geri çeviren Hz. Osman, "Sizden çok veren var" diyordu. Tüccarlar

Spot Bilgiler

Dikkat

Her toplum kendine özgü bir edebiyat anlayışı ortaya koyar. Bu özelliklerini yazılı ve sözlü edebiyatları ile sonraki nesillere aktarırlar. Edebiyatımızda da İslam'ın etkisi hikaye, şiir ve masallarda kendini göstermektedir. Her birinde ayrı ders ve ibretler bulunan bu tür eserlere sıkça rastlamak mümkündür.

Püf Noktası

Türkler, İslam dinini benimzedikten sonra dinimizin dünya görüşünü yansıtan pek çok sayıda edebî eser vermişlerdir. Allah'ın varlığı ve birliğinin konu edildiği Tevhid, Allah'a samimiyetle yapılan yakarış ve duaların konu edildiği Münacat bunlardandır.

Biliyor musunuz?

Mevlit adı verilen edebî eserlerin Hz. Muhammed'in doğumunu anlatmak için yazıldığını, dini hikayelere hem Kur'an'da hem de hadislerde sıkça yer verildiğini, Peygamberimizin de bazı zamanlar arkadaşlarına eski millet ve toplumlarda yaşanmış bazı ibretli hikayeler anlattığını biliyor muydunuz?

halifeye şikayet ettiler. Ancak gerçek kervanın Medine'ye girişiyle ortaya çıktı. Hz. Osman, büyük bir serveti geri çevirip bütün buğdayları Medine halkına dağıttı. Sizden çok veren var diye söylediği de Allah'ın vereceği sevaptı.

Seccaden kumlardı

Devirlerden, diyarlardan

Gelip, göklerde buluşan

Ezanların vardı! .

Mescit mümin, minber mümin...

Taşardı kubbelerden tekbir,

Dolardı kubbelere "amin"...

Ve mübarek geceler dualarımız;

Geri gelmeyen dualardı...

Geceler ki pırlıl pırlıl

Kandillerin yanardı..

Kapına gelenler ya Muhammed,

- uzaktan, yakından

- Mümin döndüler kapından...

Arif Nihat ASYA - Naat

Kıssadan Hisse

Onlara, şu iki adamı misal olarak anlat: Bunlardan birine iki üzüm bağı vermiş, her ikisinin de etrafını hurmalarla donatmış, aralarında da ekinler bitirmiştik. İki bağın ikisi de yemişlerini vermiş, hiçbirini eksik bırakmamıştı. İkisnin arasından bir de ırmak fıskırtmıştı. Bu adamın başka geliri de vardı. Bu yüzden arkadaşıyla konuşurken ona şöyle dedi: "Ben, servetçe senden daha zenginim; insan sayısı bakımından da senden daha güçlüyüm." (Böyle gurur ve kibirle) kendisine zulmederek bağına girdi. Şöyle dedi: "Bunun, hiçbir zaman yok olacağını sanmam. Kıyametin kopacağını da sanmıyorum. Şayet Rabbimin huzuruna götürülürsem, hiç şüphem yok ki, (orada) bundan daha hayırlı bir akıbet bulurum." Karşılıklı konuşan arkadaşı ona hitaben: "Sen, dedi, seni topraktan, sonra (anne karnında) nutfeden yaratan, daha sonra seni bir adam biçimine sokan Allah'ı inkâr mı ettin? Fakat O Allah benim Rabbindir ve ben Rabbime hiçbir şeyi ortak koşmam. Bağına girdiğinde: MAŞAALLAH! Kuvvet yalnız Allah'ındır, deseydin ya! Eğer malca ve evlatça beni kendinden güçsüz görüyorsan (şunu bil ki): Belki Rabbim bana, senin bağından daha iyisini verir; senin bağına ise gökten yıldırımlar gönderir de bağ kupkuru bir toprak haline gelir. Yahut, bağının suyu dibe çekilir de bir daha onu arayıp bulamazsın." (Tamamı için Kehf Suresi 32.- 43. ayetler arasını araştırabilirsiniz.)

Not Alalım

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....